

EN PLA i LA SARDANA

Llegint en Josep Pla, hom resta sorprès de la gran varietat de temps dels quals ens parla. En els seus recorreguts per les terres empordaneses, descriu minuciosament masies i cases de pagès, i ens parla també de conreus, sembrats i del bestiar. Ens detalla el caràcter i manera d'ésser dels pagesos, llurs costums i tradicions, llur tarannà, amb llurs defectes i virtuts. Es fica dins les quadres, els graners i les eres.

En els pobles, la fonda, la plaça de l'església i el cafè són el seu punt de tertúlia.

Parlant de tantíssimes coses, és natural que en Pla, en els seus "papers" -com ell en deia- ens transmetés el seu pensament sobre la sardana, els seus compositors i les cobles que les interpretaven. Escoltem-lo:

"A l'estiu els crepuscles són llargs. Les sardanes començaven, a la plaça, quan la tarda iniciava la seva declinació. Jo tinc una debilitat per la sardana i en el curs de la meua vida en dec haver vist tota l'evolució, perquè han passat fins a escampar-se per tot l'àmbit de la Catalunya històrica, el Rosselló inclòs. Primer només ballaven a l'Empordà. Les velles orquestres de Ceret i del Voló tenien una irradiació merament local. Després, pel pas de Sant Feliu de Guíxols penetraren a la comarca de la Selva, sobretot pel seu litoral."

En Pla ens parla dels temps que la sardana era poc coneguda, limitada geogràficament a un sector molt reduït del nostre país:

"Quan les sardanes estaven circumscrites a l'Empordà i a la Selva, les audicions no sovintejaven pas. Es tocaven per la Festa Major i poques vegades més en el curs de l'any".

Això, efectivament, és el que succeïa a l'Escala, quan érem petits. Com bé ell diu, solament es tocaven sardanes els quatre dies de la Festa Major, i després, un silenci absolut de la tenora fins que arribés de nou Santa Màxima.

Èpoques hi hagué que, a la plaça de l'ajuntament, davant del Centre Catòlic, s'interpretaven sardanes les vesprades dels dies més calorosos de l'estiu, sota un sostre de paperets i bombetes de coloraines.